

## SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

## AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.  
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

## KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

## HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy négyszög cenziméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitlári czikk: 5 frt.

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

## Osztrák gründolás.

Mióta az újabb alkotmányos idő-1867-évből beköszöntött s a Deák Ferencz kiegyezési művében testet öltött sa közjogi alapparlament ellenzéke nem szűnt meg követelni az egy- más nyomába lépő kormányoktól, hogy a magyar földbirtokos osztályt ne hagyja pusztulni, s ne töltsék tovább, hogy a magyar mezőgazda és a magyar földmívelő nép idő előtt tönkre menjen.

Elvégre a hosszas sürgetés után a „szabad kereskedelmi” és a „közgazsági szabadelvűség” jelszavai alatt megnyitattik az ut az osztrák kapitalistáknak, hogy Magyarországon — a magyar földbirtokos osztály fölsegéllésének czége alatt — hasznos elhelyezést szerezzenek felszaporodott tőkéiknek.

A mig a parlament ellenzéki pártjai, s elsősorban a függetlenségi párt legerélyesebb akcióit indítják meg abban az érdekében, hogy a magyar földbirtokos osztály és a mezőgazdák anyagi helyzete megjavíttassék, s főképen, hogy hitel igényeinek kielégítésére szükséges segédesszók megadassanak, az alatt a kormány hamis jelszavakat talál ki s ezek hangoztatása mellett egyszerűen megnyitva az utat arra, hogy az osztrák tőkepenészek Magyarországon és épen a magyar földbirtokos és földmívelő osztály keresményeiből elégték ki haszonvágyaikat.

Arról van ugyanis szó, hogy a bécsi Union-bank Magyarországon a kormány erkölcsi és anyagi támogatása mellett vagy tőkével egy kifejezetten mezőgazdasági bankot alapít avel a jelszóval ugyan, hogy olcsó pénzt nyújtson a földmívelő népnek, de igazában azzal a szándékkal, hogy itt az osztrák tőketulajdonosok pénzével haszonhajtó üzleteket csináljon.

Ez az osztrák pénzen alapítandó ugynevezett agrár-bank előre láthatólag csak arra alkalmas, hogy a kormány tényleg vezesse vele a magyar földbirtokos osztályt s elhitesse velük, hogy mert ez uton a magyar mezőgazdasági helyzetén amugy is segítve lesz — tehát felesleges a függetlenségi párt egész közgazdasági programja és ez érdeken kifejtendő akciója nélkülözi a tárgyi alapot.

Hát mi, s azt hisszük a magyar mezőgazdák is nagyon jól ismerik az osztrák Union-bank pénzügyi politikáját, s annyira vakok nem lehetünk, hogy elhitetni tudnók bárkivel is, hogy ezt az osztrák pénzügyi intézetet ezen akciójában egyéb, mint a hasonszerzés érdeke vezethetné!

Mikor az Union-bank nagy tőkével indul a magyar mezőgazdák megsegítésére, akkor kizárólag üzleti szempont vezetheti. Hiszen lehet-e egy osztrák pénzügyi intézetről csak feltételezni is, hogy a magyar érdeket önmagáért és nem a saját hasznáért igyekezzék szolgálni?

Lehet-e feltételezni, hogy az osztrák tőkepenészek csak azért helyezték el Magyarországon a tőkeiket, hogy ezzel egy elhanyagolt magyar érdeket hozzanak áldozatokra?

Avagy nem-e épen azt lehet egész bizonyossággal megállapítani, hogy az osztrák tőke eme hazug jelszó és álúrügy alatt tulajdonképen kiszorítja a magyar érdeket amugy is tönkretett magyar földbirtokos és földmívelő osztályt?

A kormány midőn elfogadja az Unió-bank „nagyelkü” és „önzetlen” ajánlatát, tulajdonképen nem cselekszik, egyebet, mint egyszerűen kiszolgáltatja a magyar földmívelő népet az osztrák kapzsiságnak s módot nyújt arra, hogy az osztrák tőkepenészek magyar zsiron meghizzanak.

Ismerjük mi jól ezt a madarat a tolláról.

Nagyon jól tudjuk, hogy az osztrák pénzügyi intézetek önző és haszonleső politikája és e politikának a magyar kormányok részéről való könnyelmű támogatása ideztől fel jó részben azt a veszedelmet, a melyből a magyar mezőgazdák legtöbb baja származott és csakugyan nevétséges dolog volna feltételezni, hogy az osztrák finanspolitika most ezzel a bank alapítással a magyar érdekre kedvező eredményeket akar itt létesíteni.

Nem egyéb szerintünk ez az egész bankalapítási kísérlet, mint a trójai történetének ismétlődése, a mely csak azok előtt látszik önzetlen és jó szándékú törekvésnek, a kik elhitetni tudják magukkal, hogy ez elhanyagolt

és veszedelembé jutott magyar érdekek már csak az osztrák tőkepenészek tehetnek jó szolgálatokat.

Hát mi nem vagyunk ilyen könnyen hívők és éppen ezért nem lehetünk barátjai annak az áramlatnak, a mely ilyen eszközökkel akar a magyar mezőgazdaság bajain segíteni.

Az a közgazdasági program, melyet pártunk megállapított, nemcsak ramutát arra a segédesszókra, melyeknek felhasználásával a magyar földmívelő osztály anyagi érdekeit segíteni lehet, hanem megjelöli ama módokat is, melyek szerint a helyzet gyökeresen megjavítható.

És itt figyelmébe ajánljuk pártunk férfainak, hogy az Union-bank térfoglalása ellen egész erélyvel lépjenek fel, mert az evidens dolog, hogy osztrák pénzt csak önző érdekből szoktak Magyarországon elhelyezni, már pedig ez érdek nem a magyar mezőgazdák érdeke.

Az Union-bank csempészkedése ellen akkor lehet legsikeresebben küzdeni, ha pártunk minden vonalon érvényesíti a maga egészséges közgazdasági politikáját.

L.

## Politikai hir.

Az egyházpolitikai törvények. A „M-g” bécsi tudósítójának telefonjelentése szerint egy lap azt a hírt hozza, hogy az egyházpolitikai javaslatok már tegnapelőtt szentesítették. Ez a hír a börtén is el van terjedve.

## A t. Ház.

Budapest, nov. 29.

A mai ülésen a folyam és a tengerhajózási törvény harmadszori megszavazása után, következett a napirenden levő vizsgináz kölesése.

Első szót Pongrácz Károly gróf arra hívja fel a ház figyelmét, hogy azok, akik a vizsginázra részvényeket aláírtak, a szavazásban részt nem vehetnek.

Pongrácz gróf szavai nagy megdöbbenést keltettek a kormánypárt soraiban, melyeknek hatását később Horváth Gyula igyekezett elhárítani, sovínizmusával vádolva a

mely nem bir fogékonysággal a nagy költségek magas idealismusa iránt, nem bírja követni a Vörösmarty szavainak szellemét, nem bír fölemelkedni a nemzet legigazibb költségeinek mélyen erkölcsi világnézetéhez, kinél tisztultabb eszméire senkinek emelkedett nálunk.

Ezekre azt mondhatná valaki: no a nőknek ez szerint nagy élvezettel kell olvasniuk Vörösmartyt, mivel a nők egy fokkal mindig ideálisabbak a férfiaknál; bennök tehát megvan a felállított legfőbb feltétel arra, hogy a Vörösmarty műveiben élvezet találjanak.

Már pedig bizonyos, hogy a mai urak és nők kevésbé olvasnak Vörösmartyt, mint a férfiak. Pedig magasabb szellemű alig nyilatkozik meg valamely magyar költőnél, mint a Vörösmarty. A szellem alig szótól valaha zengzetesebben, mint a Csokonai és Tünde ajkán. Eszményibb női alakokat alig teremtet valaki, mint éppen Vörösmarty.

És mégis ismertem ur nő, ki hosszú délutánokat unatkozott át otthon, s kinek asztalán heverték Vörösmarty költeményei, de azért talán el sem olvasta azokat, vagy legalább egy sem ragadta meg azok közül melyekben lelket.

Ámde nem is áll az, hogy a nő ideálisabb, ábrándzóbb lény a férfinnál. Mert a nő általánosságban mindig olyan világnézetet vall, mint a férfi. Ha Ádám\*) Miltides szerepét viszi, akkor Éva okvetlenül Lucia; ha Ádám kéjez Szergius, akkor Éva kéjez Julia. Csak hogy a nő érzékenyebb természetű a férfinnál, s ehhez képest fogékonyabb a kor szellemének behatása iránt is, és ugyanezt a kor szellemének irányzatát ritkább színekben tünteti föl, mint a férfi. Luciaiban meg erősebben lobog a bonfui erény, mint Miltidesben. A vallási elfogultság idejében a nő elfogultabb volt a férfinnál. A francia forradalomban az eszmázás jelenségei túlságosan nyilatkoztak a nőknél, mint a férfiakban. S azért ha ma realismus

\*) Az ember tragédiájában.

javaslat ellenzőit, azzal vigasztalódva, hogy 20 év múlva majd igazolva lesznek, a kik megszavazzák. A mi a Pongrácz által felvetett kérdést illeti, ezt később Ugron, a házszabályokra hivatkozva, vetette fel.

Az igazgatóság látható lángot kapott, a mint most Berzeviczy Albert jelentkezett szólásra a kormánypadok soraiból. Tehát Jókai után Berzeviczy ült fel a párt védelmének paizsát s bejelenté, hogy ő fog majd indítványt tenni, hogy az első szakaszról vételessék fel a biztosíték, mely abból állana, hogy 50 idegen nyelvű előadásnál több ne tartassék.

Berzeviczy szerencsétlensége volt, hogy utána nyomban Polónyi következett, a kinek igen könnyű volt kimutatni, mily téves fogalmi vannak a volt államtitkárnak például a szóban forgó kölesön biztosításáról, melynél pupilláris biztosítékra a jelen törvény szerint, a milyen például az árvapénzekre is előírva van, szó sem lehet. Polónyi a kérdést apróra szedve mutatta ki, hogy a 200 ezer forint, 5000 frt évi törlesztéssel tulajdonképen egy nemzeti ajándék.

Polónyi felszólalása Hege dűs Sándort provokálta szólásra, ki a magyar muzsa fejlesztésére látja szükségesnek a többnyelvű előadásokat.

Egy észrevétele ismét Bartókot provokálta, a ki az ellenzék zajos helyeslése s eljenzése között jelentette ki, hogy ő úgy szavát, mint aláírását honorálni s beváltani szokta, a vizsgináz alakításához hozzájárult, alá is írt, de midőn látta, hogy internacionális mulatóhely készült, kijelentette, hogy ehhez ő nem használható fel. Majd keserűen említte fel, hogy még akkor is biztatva lett, hogy csak maradjon, az író majd ledolgozhatja a részvény árát, mert az akciókat az írakkal le szokták dolgoztatni, kiáltá keserű pátosszal, az ellenzék kitörő tapsai között.

Azután Pázmándy és Horváth Gyula magyarizgatták, hogy a muzsák melegengetésére az állam áldozat nem felesleges. Szavai elvesztették a nagy zajban.

Most Herman Ottó következett s humoros elbeszéléssel kezdődő felszólalása, Jókaihoz intézett drámilag lesújtó nyilatkozattal fejeződött be.

Gullner Gyula Herman után szintén fájdalmas érzések között vágja Jókai szemébe, hogy babérjából ő maga tépett le egy levelet s megbotránkozott a tisztelőit. Jókai leütött fövel hallgatta a hozzá intézett szavakat és személyes kérdésben csak annyit tudott mondani, hogy őt félreértették s egy

a kor irányzata, ez erősebben megtestesül a nőben, mint a férfiban.

És ha a mai kor — szerintem ezen realismusból kifolyólag — jó részt elfeledte Vörösmartyt, csak természetes, ha ezen feledés meg inkább tapasztalható a nőknél, mint a férfiaknál. S tényleg míg a mai intelligens férfi legalább is tudja, hogy az a Vörösmarty nemesebb fajtájú jellem volt, mint a minők mi vagyunk: addig egy mai ur nő rendszerint ép oly kevés tisztelettel ejti ki a Vörösmarty nevét, ki egy eszményi lélek lobogásának melegeivel szentelte meg minden sorát, mint egy közönséges zsurnalisztát, a ki az érdekek szerint ír jót-rosszat. Hiszen mindkettő író!

Az a körülmény tehát, hogy a nők ma még kevésbé olvasnak Vörösmartyt, mint a férfiak, nem lehet bizonyíték az ellen, hogy a Vörösmarty elfeledésének oka a kor vastag realismusában van, sőt inkább ezt a vélelményt megerősíti.

És hogy tényleg a kor idealizmusának hiányában rejlik a Vörösmarty elfeledésének oka, az negative is bizonyítható, ha figyelembe vesszük, kik olvassák ma mégis az elfeledt Vörösmartyt. Mert azt fogjuk tapasztalni, hogy azok forgatják legszorgalmasabban a Vörösmarty műveit, kiknek lelkében a kor realismusa mellett még legtöbb idealizmus lakik.

Igy első sorban az ifjúság, melynek vele született tulajdona az ideálisabb gondolkodás. S a tanuló ifjúság nemcsak kénytelenségből, de igazi örömmel olvassa a nemzet nagy költőjét, szívesen szaval tőle költeményeket, s általában a magyar tanuló ifjúság nemzeti irányban való fejlődésének egyik leghathatósabb emeltyűje még ma is Vörösmarty szelleme.

Az ifjúságon kívül leginkább fogékony talajra talál a Vörösmarty szelleme a színészek között, kiknek jó részét ma is ragyogó ábrándkép, nem pedig hűség, vagy megbícsaklott erkölcsi rend, avagy megelhetés viszi ezen pályára. És hogy mennyire lobog színészeink között a Vörösmarty iránt való lelkesedés, erre nézve egy érdekes egyéni tapasztalatot mondhatok el még gymnázista ko-

banális tréfával akarta elűzni a dolgot, a gyorsíróhoz fordulva, hogy szájába „magyar nőket” adtak „nemzeti szül nemesség” helyett. Akkor már az igazalom tetőpontra hágott. Szavazunk! hangzott fel az ellenzék padjain. Még Hieronymi beszélt a nagy zaj között, s Földváry előadó kísérlete meg, néhány szóhoz jutni, s következett a szavazás.

Szavazás előtt azonban Ugron Gábor állott fel kezében a házszabályokkal s annak két szakaszát felolvassa, hogy a kik a tárgyalás alatt levő ügyben érdekeltek, annak eldöntésében részt sem vehetnek, kérdi mindegyik emelkedő hangon, hogy a vizsgináz társulat képviselői részvényesei a szavazásban részt vehetnek-e?

Nagy konsternáció támadt erre a kormánypárt soraiban, míg az ellenzék tombolt a helyeslés zajával, felkiáltások hangzottak: lássuk kik a részvényesek. Meg merik-e szavazni magoknak a 200 ezer forintot! A zsvajt az elnöki felszólalás csillapította le, a ki, a házszabály magyarázatába fogott, melyre aztán egész sora következett a felszólalásoknak.

Végre kezdetét vette a névszerinti szavazás, melynél Veszter igen szavazata az ellenzék gunyos dörögésével találkozott.

A többség végre is kikerült a részvényesek segítségével és 25-re emelkedett. Huszonöt nekik! hangzott fel a baloldalon, midőn az elnök kihirdette az eredményt.

## Hogy áll a világ?

## Az orosz trónváltozás.

Pétvárv, nov. 29.

Az új csár nem várt engergiával dolgozik azon, hogy ledöntse a népszabadság korlátait és kinyerje maga iránt a nép bizalmát. György nagyherceg állapota rosszabbra fordult.

## A liberálisok ellen.

Belgrád, nov. 29.

A rendőrség betiltotta a liberális pártnak jövő vasárnapra egybehívott nagygyűlést. A szabadelvűek határozatlan időre napolták el annak megtartását, mivel Milán király Avakumovics volt miniszterelnöknek kezen kijelentette, hogy a liberálisok ne számítsanak arra, hogy ismét kormányra juttanak, ha Riszticet proklamálnak a párt vezérének, a mi vasárnapra tervben volt. — A

## AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1894. Deczember 1.

## Vörösmarty elfeledésének okairól.

(Születésének évfordulóján.)

Vörösmarty feledve van. Szép szellemének műveiben az utókorra hagyott gazdag tartalma ma holt kincs, melyet édes kevesen keresnek föl, hogy lelküket meg nemesítsék vele.

Vörösmarty iskolai auktorrá lett s szellemének a társadalmi életre való hatása elveszett. A magyar irodalomnak már van két klasszikus költője, kik régen csak az iskolának klasszikusai: Zrínyi Miklós és Kemény Zsigmond. Ámde ezeknek nagybecsű művei sohasem forogtak a nagy közönség kezén. Ellenben Vörösmarty jó ideig legolvasottabb költője volt Magyarországnak. Most ő is az iskolai klasszikusok sorsára jutott. Örök becsű műveket alkotó magyar költőt ez a sors ily nagy mértékben eddigéig nem ért.

S a ki elszomorítónak találja ezt a jelenséget, az megdöbbenéssel kérdi ennek az okát. De mások előtt sem lehet merőben érdektelen ez a kérdés, mert ennek helyes megítélésére egy kis darabot nyújt korunknak lelkéhez. Elvitatathatlan u. i., hogy ez az ok bennünk, saját korunk lelkületében és elfogásában rejlik, nem pedig Vörösmartyban, a ki jól megállapította az aesthetika, hogy bár művei között van sok kevésbé becses, de alkotásainak jó része örök értékű. S ha mi ezt nem bírjuk élvezni és gyönyörrel olvasni, ugy ennek oka szükségképen bennünk keresendő, s így ezen igazi oknak megtalálása egy kis önmegismeréshez vezet, a mi mindig tanulságos és soha sem fölösleges.

Bizonyos, hogy a Vörösmarty műveinek élvezettel való olvasásához elégnagyi foku ismeret kívántatik; annak már meglehetőstudiuma van az aestetikában, továbbá a

magyar nyelv és irodalomban, a ki Vörösmarty olvasásában gyönyörűt talál. Innét van, hogy Vörösmarty művei sohasem tudtak elterjedtségre jutni a magyar társadalom által, rétegeiben, még pedig nemcsak a szorosán vett népben, de az iparos és kereskedő osztályban sem.

Ámde a magyar intelligenciában nem lehet tagadni ezen szükséges ismeretnek hiányát s a magyar ügyvéd, orvos, mérnök, tanár, tannitói és joggyőzi karban, továbbá a vasuti, postai, pénzügyigazgatási és bankhivatalnokokban stb. észlelhető bizonyos foku érdeklődés is az irodalom és művészet iránt: hordatnak irodalmi lapokat, a vidéki lapokon elég bőven szerepel az irodalmi rovat, melyet más foglalkozású intelligens emberek töltönek be s élvezettel olvassák a melyekben Ibsent, Zórád, Shakespeare, Aranyt, Eötvöst stb. sőt meg is vitatják ezek műveit, a mi mutatja, hogy a magyar intelligenciának van akkora fejlettsége, hogy egy Vörösmartyt megérhessen.

És mégis mit találunk Vörösmartyra vonatkozólag a magyar intelligenciánál? Azt, hogy száz intelligens magyar polgár közül kilencven nem tud egyebet Vörösmartyról, mint a gimnaziumban tanult irodalomtörténeti tankönyvnek félig elfelejtett rövid kivonatát s e mellett talán el tudja mondani könyv nélkül a szótátot. De a Vörösmarty költeményeiben kifejezett mélyen hazafias érzés, az eszményi szerelem, a gyönyörű képekbe burkolt erkölcsi gondolatok, a megteremtett lelki tünetek, a nagyszerűen megalkotott jellemek, a költségek nagyon figyelemre méltó tisztult világnézete, szóval a költőnek mély és szép szelleme nem ment át tudalmába a mai intelligenciának, a miként nem lebeg lelki szemei előtt a nagy költőnek eszményi jelme és nagyszerű pályája, a mint az műveiben leíródik s a melynek — Gyula Pál szerint — méltó emléke lehet egy a férfiak, mint a nők szívében.

S ennek okát — mint kifejtém — nem lehet a kellő ismeret hiányában keresni, hanem — úgy vélem — ez első sorban a mai kor tulságos realizmusában található meg, a

Kolozsvárt, 1894.

volt pétervári követnek, Waszilyevics Alim-pinek nyugdíjaztatása azért történt, mivel a király helytelenítette, hogy a nevezett diplomata folyton fraternizált Ignatiev gróffal és a pétervári szláv jótékonyági egyesület többi vezetőivel.

### Az olasz trónbeszéd.

Róma, nov. 29.

Jól értesült körökben azt beszélik, hogy a király a kamarának december hónap harmadikán történendő megnyitása alkalmával csupán röviden emlékeztet meg a külpolitikáról, kifejezést adván annak az erős reménynek, hogy a béke állandó lesz.

### A diadalmas Japánok.

Japán örömmámorban uszik; Port Arthur bevételé biztosítja számára egész Koreát. Kinának ez a legújabb hadi kikötője helyeténél fogva stratégiaiak kétségkívül a legfontosabb Koreai erősségei között. Kinára azonkívül már csak azért is rendkívül nagy csapás Port-Arthur elvesztése, mert ez a város Petsili hatalmas alkirályának, az erélyes Li-Hung-Csang-nak szemefénye, büszkesége s most ez a veszteség egészen lehangozta a kínai hadvezért.

Annál nagyobb az öröm Japánban. A japán császár azonban nem valami meglehangú napiparancsban fejezi ki elismerését a fényes haditett felett. A császár egyszerűen elismeri, hogy katonái jól viselték magukat. Ennyi az egész. A hatalmas császár, úgy látszik, nagyon megszokta már a győzelmet.

Kínában Port-Arthur elfoglalása óriási fejtelenséget okozott. A kínai hadsereg főhőz-fáboz kapkod. Így a Sung tábornok tábornok vezetés alatt álló hadsereg megtámadta Falcu-Wart, de visszaverették. Port-Arthurba még mindig küldenek újabb katonai transzporthat, de most már természetesen későn, mert a kínaiak fejvesztetten hagyják oda a kikötőt. A New-Csvangból indulók folyton a menekülők százait viszik magukkal. A Shangai-Kivan-Tientsini vasút szintén napokint tele van menekülőkkel. Maguk a katonák is elmenekültek mindenféle s Mandzsú-országban már is nyugtalanságot okoznak, a mennyiben ott a legutóbbi nyár árvizei következtében amúgy is éhínség fenyegeti a lakosságot.

Kína tehetetlen dühében most saját emberei ellen fordul. Első sorban Port-Arthur megalapítója, Li-Hung-Csang adta meg az árat a császár haragjának, a mennyiben a császár külön rendelettel megfosztotta őt minden hivatalától és méltóságaitól, csupán alkirályi állásában hagyva meg őt.

A háborúban különben valószínűleg nem sokára vége lesz. A kínaiak már meg is kezdték a japánokkal az alkudozásokat. Yokohamából érkező jelentés szerint Detring vámagazgató, kit Kína a békétárgyalások végéig kiküldött, Koba érkezett és a miniszterelnöknek bejelentette látogatását.

### Magyar segít törökön.

A konstantinápolyi földrengések Budapesten is arra indították az emberszeretét hivat, hogy török-magyar művésztiszték rendezzenek a szerencsétlenül járt sztambuliakok javára. Ez az érdekesnek ígérkezett esemény csütörtökön este zajlott le a vigadó nagytermében, még pedig fényes sikerrel.

Az est egyik fénypontja volt Ábrányi Emil „Prolog”-ja, mely így szól:

igy van, erre nézve egy igen frappans példát hozok fel. 1892 őszén a „Földal” jubileumára Vasváry Kolozs hercegprímás és Császka György kálcsai érsek óriási nemzeti szalagu babérkoszorút küldöttek. Nem tűnhetett-e fel sokak előtt, hogy az ország első két főpapja így nagy érdeklődést tanúsít egy borsdali jubileum iránt, holott arra talán meg sem hívták őket? A Vasváry Kolozs és Császka érsekek szép koszorújában az illető két főpapnak forró köszönete volt kifejezve Vörösmarty szellemére iránt, a mely nekik örömet, vigasztalást nyújtott; de ama két koszoruban egyszersmind a magyar kath. papság nagy részének hasonló értelmű forró köszönete is megnyilatkozott.

A kor irányzatát senkinek sincs elég ereje megváltoztatni. S bármennyire áldásosnak itéljük is a Vörösmarty szellemének hatását, ezt a szellemet nem lehet ma föllevennünk. Pedig felő, hogy ha a mai nemzedékre nézve a Vörösmarty szellemi hanyatka holt kincs, a mai uton esetleg még tovább haladó következő nemzedékre nézve nem lesz-e szintily zárt könyv már egy Arany vagy egy Petőfi is. Már pedig ezen nemzetbe tartozó és hódító erőt csak a nemzeti szellem, a nemzeti lélek tartalmának eleven érzése adott és adhat. A protestáns korban, mikor oly nagy volt a magyar társadalomban az irodalmi szellem iránt való érdeklődés, az erős nemzeti szellem a száz Heltait és Dávid Ferenczet a magyarság legjelkésebb apostolává hódította; irodalmunk feljúlásának, korában a szerb Vitkovics lelkesedve zengte: „Áldja meg az isten, a ki tud magyarul!” De ha a hon fia az irodalmunkban megnyilatkozó nemzeti szellemből nem töltik meg lelküket dus tartalommal, akkor a hazafiság hazafiságokdása, üres hangzatossá lesz, a mit eléggé tapasztalhatunk már is. És ez a tartalom nélkül szűkölködő, hangzatotott hazafiság nemcsak hogy nem fog hódítani idegen nyelvi polgártársaink között, de még a nemzeti létünk ellen való támadástól sem fogja visszatarthatni őket. Nemzetiségünk félszékeldéseiben ezen tünet jeleit is tapasztalhatjuk már.

Ember ne kérde: ki az a ki szenved? Milyen vallású és miféle faj? Szívének zárát nyissa föl szeliden, Ha zörget rajta egy-egy halk sohaj. Égő sebekre adjon hűs vigaszt, Bukót emeljen és könnyitse azt, Kit fájdalomnak súlyos terhe nyom, Mert nincs szebb vallás, mint az irgalom!

E vallásnak csak egy dogmája van: Segíteni folyvást és vigasztalan Nem hagyni senkit, a ki szenvedő, Akit lever betegség, gond, idő! Segíteni folyvást, mint a hogy vízével Puszták forrása édes enyhet ad Mindenkinék, rebegje bár az ajka Allah nevét, Krisztust vagy Jehovát!

A köny egyforma minden síró szemben, Ha megfakad mélyeségek gyötrelében... Egyformán kell hát fölszáritni mind, Nem válogatva faj, vallás szerint! Nincs ragyogóbb dísz, — földi drágaságok Legszebbjével ékíti föl magát, Ki összegyűjti a nyomornak könnyét, S fényes gyöngyökké változtatja át.

Sztambulban nemrég meghasadt a föld, S ezek jötte bu romokba dől. Csöndes sirásuk a szívünkbe vágott, Mert a sohaj nem ismer távolságot, Hozzánk röptül a legmesszebb határról S mindenható panaszszal így eped: A mit hatalmas, durva föld lerombolt, Építse azt föl gyöngéd szeretet!

De magyaroknak még több illik annál, Hogy pénzüket jó szívvvel oda vessék. Segíteni rajtuk másnak irgalom csak, Nekünk több: hála és szent kötelesség! Ah, egykor... Régen... (nem szabad felednünk E gyász-időket, bármint fáj a mult) Nagyobb földrengés rázta meg hazánkat S egész országunk omladéka hullt!

Te voltál akkor Sztambul földje, te, Üzött magyarnak biztos menhelye! Csak most reméltél. Akkor, mint a kő Szilárd maradtál, meg nem törhető. Szabadságunk fenséges ifju napja Mikor lement és vértengerbe dől: Feljött a félhold s éjszakába süllyedt Népünk felé biztatva tündökölt.

A mit cselekvél, nem felejt el Magyar soha! Folyvást fizetni kell A hála édes kölcsönét neked! Fogadd el most is e filléreket, A szent adósság kisdad kamatát, A mit magyar török testvérnek ad! Nem kincs, de mégis fényvel van tele: Egész szívünket küldjük el vele!

### Városi közgyűlés.

Kolozsvár, decz. 1.

Mi, kik tegnap résztvettünk a kommunális gyűlésen, lelkünkben megnyugodva távoztunk onnan. Immár biztosak voltunk a felől, hogy a polgárok gyermekei nem kapják meg sem a diphtheritist, sem a skarlátot, hiszen biztosított felőle dr. Bartha. O

A mai kor igaz, benső tisztetletet nem tud érezni Vörösmarty iránt, de legalább külső tisztetletünknek illenék kifejezést adnunk a nemzet ezen egyik legnagyobb költője irodalmunknak kétségkívül legkimagaslóbb alakja iránt, a mivel a nemzet ezen egyik legnagyobb szellemének még mindig tartózik.

A millenium alkalmából történelmünk számos nagy alakja iránt való tisztetletét művészi képekben és szobrokban igyekszik leróni a nemzeti kegyelet. Amde a millenáris ünnepekből a magyar irodalom ugy szólnán teljesen kimaradt; pedig egy nemzet sem köszönhet annyit irodalmának, mint a magyar. És ki érdemelne meg az irodalomnak szóló ünneplést jobban, mint a szöveg költője?

Pár év választ el bennünket, Vörösmarty születésének évfordulójától. Ez is alkalmas időpont volna arra, hogy méltó szobor állítassék Vörösmarty emlékének a fővárosban, hol már ott diszeleg másik két nagy költőnknek, Petőfinék és Aranyak szép szobra.

Ma Vörösmarty születésének évfordulója van. Értéktelen magasztalásokat írni nem akarok, de jól esik felemlítenem ez alkalomból egy a Vörösmarty szellemét magasztaló körülményt.

Midőn Vörösmarty 1855-ben örök álomra hunyta szemét, a nemzetnek akkor élő legnagyobb költője, Arany János azt írta Tompa Mihálynak, hogy nem érzi magát méltónak megénekelni a nemzet nagy halottját. És Tompa szintily értelemben válaszolt:\*)

Ez a nyilvánosságra nem számított, a nemzetnek akkor élő két legnagyobb költőjéről egymásnak bizalmasan tett magán-teremtésű s így a teljes őszinteség erejével ható nyilatkozat méltóbb dicsőítése a Vörösmarty szellemének, mint bármily magasan szárnyaló dicsőítő óda.

RENCZ JÁNOS.

\*) L. Arany János levelezése Tompával, Arany János hátrahagyott iratai között.

végigjárta az iskolákat s csak 171 scarlát és 21 diphtheritiszes beteget talált. Már pedig két-háromszáz kolozsvári elpusztult gyermekért csak nem érdemes bezárni az iskolákat.

Aztán meg lehetünk nyugodva, mert lesz már serum is. Megszavaztak reá 200 forintot.

A költségvetés bevételeinek 42. §-ánál folytatták a tanácskozást. Röviden végeztek az utolsó pontokkal s áttértek a kiadásokra.

Az egészségügyi osztály fizetési előirányzatainál felszólalt dr. Góth Manó s egy interpellációt terjesztett be. Kéri a tanácsot, hogy a városban járványosan fellépett romboló toroklob és skarlát terjedése ellen minő intézkedések fogantatosítottak. Kéri továbbá, hogy mily intézkedésekkel szándékoznak meggátolni, hogy a ragályos betegeket ne bérkocsikkal szállítsák a kórházba? E részben egy külön e célra készített s a közönség rendelkezésére bocsátandó kocsit hoz javaslatba. Végül indítványozza, hogy az újonnan feltalált csodaszert, a Behring-féle „serum”-ot szerezzék be a város.

Az interpellációra Albach polgármester válaszolt. Biztosította a közgyűlést, hogy a mint a lapokból a fenyegető veszélyről értesült — (a tanács a fenyegető veszélyekről a lapokból szokott értesülni! Jellemző!) — azonnal utasította Bartha főorvost a szükséges intézkedések megtételére. Ugy a kocsit, mint a serum beszerzését pártolja a maga részéről.

Erre a serumra megszavaznak 200 forintot.

Nunc venio ad fortissimum: dr. Bartha a főorvos olvasott föl egy csomó számot, egy, az iskolaigazgatók beküldött adataiból összeállított statisztikát, mely szerint a felsorolt járványos betegségekben csupán mintegy 300 gyermek fekszik. Ezért nem érdemes iskolákat zárnai. S a közgyűlés ezt tudomásul vette! Aztán panaszkodott a főorvos ur meg azért is, hogy neki kell bejárni az iskolákat adatgyűjtés végett.

A kezelő orvosok nem jelentik be neki pontosan a betegek számát. De dr. Góth reápirított, adatokat hozván fel arra, hogy a főorvos ur a gyógyszerárakból a bejelentőlapokat hétszámra sem viteti el.

Majd folytatták a tárgysorozat letárgyalását.

A tisztviselői nyugdíjalap gyarapításától az idén megvonták az 500 ftl segélyt. Ez nem válik a város dícsőségére.

Aztán újra a szeméthez jutottak. Benigni igen helyesen, a köztisztviselési felügyelő szaporítását ajánlotta. Kiss igazgató hangsúlyozta, hogy az egész város takarítás rendszerén változtatni kell. Ennek dacára a tanács eredeti előterjesztését elfogadták, de utasították egy új rendszer kidolgozására s előterjesztésére.

A középületek rendbentartásának tételénél egy kis vitában újra megmosták dr. Bartha fejét.

Végül a városi utcák s utak renbentartására előirányzott összegnél hosszabb indokolás mellett Póczy főmérnök ez összeg 17.000 ftlra való felemelését kéri. Az eddig hordott homok szerinte, mert nem volt megrostálva, sárrá változott. Kétannyi költséggel tisztítani lehet elérni, ha az utcák végleges rendezésébe a közgyűlés bele megy.

Polcz ez indítvány elfogadását, a csatornázási munkálatok végleges kifejezéséig kívánja elhalasztani. Ezt pártolja Benigni Sámuel is, míg Nagy Mór hosszadalmas beszédben a tanács javaslata mellett kardoskodik. Szavazásra került a sor s a szavazatok

egyenlő számúak voltak. Gr. Béli, mint elnök, a tanács mellett döntött s az ülést bezárta.

### A hét krónikája.

Kolozsvár, decz. 1.

A válság és egyre csak a válság volt e hétnek is legnevezetesebb politikai eseménye.

A kormány bukásáról, változásáról, az új kormányról, a valláspolitikáról egyaránt merész kombinációk keltek szárnyra. De, hogy a válság előlése megállapított két héten túl mi van beírva a sorstól a magyar politikai kormányzat történetében, azt nem tudja sem Wekerle, sem Busbach Péter.

Azonban a valláspolitikai reformok szentesítésének hosszas késedelmzése, a korona habozása és Wekerlének Bécsbe szaladgálása nyilván mutatja, hogy valamely titkos hatalom gördit erős akadályt a szentesítés eleibe.

A miniszterelnök ugyan azzal nyugtatja meg híveit, hogy ő felsége ennek a kabinetnek szentesíteni fogja a javaslatokat és ezzel szemben az a föltétel nyer kifejezést a korona részéről, hogy a valláspolitikai reformok vagy a maguk összeségében szentesíttessenek, vagy egyáltalán ad acta tétessenek. Azaz, ha a főrendiház nem fogadná el a zsidó recepcziót és a szabad vallásgyakorlatról szóló szakszót, akkor az eddig elfogadott javaslatok sem nyernek szentesítést.

Már pedig az egészen bizonyosra vehető, hogy a főrendiház mindkét szakaszt elfogja vetni s így a reform kormány nagy reformja ez idő szerint alkalmasabb pillanatra marad.

Ha pedig így történik, akkor a Wekerle kormány uralkodása végére jutott. Vederemo.

A Debreczenben történt incidens még mind nem akar eltűnni a napirendről. Önzó politikai hülyeség siet a maga javára kizsákmányolni azt az igazán figyelmet is alig érdemlő véletlen esetet, hogy a debreczeni banda elhuzta, hogy „Mégis hunczfut a német!”

A ki azt hiszi, hogy az szándékos fel ségsértési botrány akart lenni, az nem ismeri a magyar nemzet hagyományos loyaltitását, sem Debreczen polgárainak becsületes hazafiságát, csak botrányhajászatból igyekszik zavarni a vizet, mivel a zavarosban szerezhet alkalmat.

Aláadt egy vármegye, — szégyen gyalázat, hogy akadt, — a mely állóalításból és csunyaszolgalékltségéből arra vetemedett, hogy nagy garral tiltakozzék a debreczeni „menyület” ellen és kifejezze rosszallását. Ebben az ügyben átir a többi vármegyékhez is, hogy azok szintén hasonló tapintatlanságot kövessenek el. Azok az urak nyilván azt hiszik, hogy ezzel feloldozzák a mellüket, pedig a legnagyobb tapintatlanság és izléstelenség a mit tesznek, mert ezáltal ismételtlen a korona érzékenységét izgatják. Rosz szolgálatot tesz az a királynak, a ki ismételtlen kellemetlen ségeket emleget, a nélkül, hogy arra komoly oka volna.

Hisszük, hogy a többi vármegyék ezt a politikai stüledséről tanuskodó okiratot ad

acta teszik és nem vesznek tudomást arról az állóalításról, a mely önzó érdekből messze túl lött a célzon.

Debreczen városa fényesen manifestálta uralkodója iránt való hűségét és ragaszkodását s abban kételkedni nincs joga senkinek.

A ki továbbra is ezt a jelentéktelen incidenset hánytorgatja, az nem tesz egyebet, mint politikai svihákságból insultál egy hazafias és loyális várost.

Az a közgazdasági politika, melyet programjába a 48-as függetlenségi párt felvett s a melynek gyakorlati megvalósítását cézül tűzte ki, egyik legfontosabb eseménye a hét történetének.

Ezt a programot, mely Magyarország közgazdasági jólétének tagadhatlan föltétele, a mely jogos, igazságos, a melyet kifogásolni semmiféle kyománypárti rabulisztikával nem lehet, — nagyon megirigylete az uralkodó párt és hrlapjaiban, a melyekkel elég szabadon rendelkezik, sietett részben kigunyoltatni, részben kiívetetlennék jelentetni.

A nemzet pedig, a mely a legnagyobb jelkesedéssel fogadta és a mely a jövő jólétének biztos zálogát látja benne, egy szívvle csatlakozik a programhoz és nem fogja attól sem elismerését megtagadni, sem erkölcsi támogatását megvonni.

És hiába tagadják, hiába kicsinylik az uralkodó pártot, mert e programmal a 48-as függetlenségi párt olyan fegyvert fogott a kezébe, melyet nehéz lesz kicsavarni onnan, mert egy nemzet ereje segít azzal a pártnak harcolni és a jobb jövőért küzdeni.

Tehát mégis lesz Budapestnek Vigszínháza. Ezt a vigszínházat a törvényhozó testület olyan program alapján fogadta el, a mely bizony még „bus színháza” lehet a nemzeti nyolvnék, szellemnek és művészetnek. Az internatiónális intézet nagy szövívőjének esapott fel a nemzet koszorús írója: Jókai is, a kire Gullner azt mondta, hogy maga tépi le homlokáról a babért. Hiszen a vigszínház otthona lesz mindazoknak a német zagyvalékoknak, melyet Bécs külvárosi színházai possek, vaudville-k czim alatt termelnek s a melyeknek refrain-jeit minden zengerájban untig halljuk. A vig színház majd asiluma lesz a kiérdemesült német és cseh donnáknak, a kik majd elárasztják Budapestet bécsi zamatu couplékkal kimondhatatlan örömeire a „fischer Leutnantok”-nak.

Az internatiónális színházban bizonyára megterem a raffinírozott canaille művészet, a melynek gyönyöre az erkölcsi dobzódás és eredménye a nemzeti hanyatlás.

Hanem a magyar nemzet nagy költője és a törvényhozás többsége ilyesmitől nem fél.

Krónikás.

### Egyetmás.

A kolozsvári közgyűlési teremből.

### Egy el nem mondott beszéd.

Nem a gróf Károlyi Pistáról van szó, hanem egy kolozsvári szerény városatyáról,

bánat és harag minden személyes gondolatot száműzött a lelkéből.

Valahogy sikerült a vendégei tlését megváltoztatni, és néhány percz mulva a hátulsó szalonban egyedül találta magát Clivával.

— Oliva, te nem kérdezősködtél tőlem a testvérem után, — mondá bizonyos kihívó tekintettel.

— Oh, reményem, hogy jól van? rebegte a leány.

— Igen, Dávid jól van, keményen dolgozik.

Mert tudod Oliva, Dávidnak egy célja van az életben, ő pénzt akar szerezni és gazdag lenni.

— Igen?

— Most szoktál tőle levelet kapni, és irsz neki? — folytatól Aura.

— Én?

Oliva egy pillanatra rémülve emelte föl a szemét, és idegesen nézett át oda, hol az anyja ült.

— Aura, kérlek, ne beszélj oly hangosan; mama megtalálja hallani, — mondá sugva.

— Miért ne hallhatná meg? — folytatól Aura szelidebben. Oliva, nem gondolod néha, hogy sokkal boldogabb volna ha több határozottság volna benned? Miért nem cselekszeznél egyenesen és bátran? Ha szeretted Dávidot, miért nem mondd meg az atyádnak őszintén?

— Oh, Aura, soha sem merném azt tenni! És — és igazán, arra kérlek, hogy ne beszélj nekem Dávidról! Bár mi volt egyszer, annak már mostan vége van — vége kell, hogy legyen! — Oh, hogy tudjam én azt neked megmagyarázni? — kiáltá Oliva kétségbeesetten, fejét fájdalmas mozdulattal fordítva egyik oldalról a másikra.

— Oliva, miért nem tudsz hűlenni engemagadhoz?

(Folyt. köv.)

### Aura.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította:

AMICA.

XXII.

(Folytatás.)

(46)

Lady Adela gyöngéd érintéssel tette kezét a fiatal háziaszony karjára.

— Édes Aurám, bár az én drága Olivámat láthatnám olyan boldognak és szerencsésnek a milyen te vagy!

Milyen szerencsét csináltál! Te, a kinek egy fillére sem volt! És milyen jó férjed van! Édesem mily gyönyörűek a gyermekaid! — Természetes, hogy az ő ajánlékai?

— Oh igen! Róbert nagylelkű irántam, ő sok mindent adott nekem.

Ez volt az egyedüli őszinte és becsületes válasz, a mit a férje dicséretére mondhatott.

— Milyen szép kövek — minő fényűk és vízüik van! mormogta lady Adela, a személtvégén keresztül még mindig a tündöklő nyakláncot nézve. Mily tökéletes! ezt az ntóló megjegyzést nem az ékszerre tette hanem a férjre. Édesem, te nagyon bölcsen cselekedtél, hogy ily jól és okosan mentél férjhez! Ah, bár az én kedves gyermekemben is volna egy kevés a te okosságodból és jellemed határozottságából!

— Lady Adela, mit vétett Oliva, hogy így beszél róla?

— Neki nincs elég józan esze — ez a tiszta igazság. Lásd, neki itt van az egyik kezén ez a Baron von Gröhnstein — egy kedves ember — a ki halálosan szerelmes bele és el akarja venni!

— Oh, de hiszen az egy borzasztó csuf ember, — mondá Aura nevetve — a nagy bozontos szakállával és kiálló fogaival olyan mint egy otromba barna medve!

— Szépség nem szükséges kellék a férj-

ben — szakítá félbe lady Adela szigorú hangon — de különben is, ha a szépség előtte a földolog, ott van Wynyard Terence, a ki oly szép mint egy görög isten!

— Wynyard Terence? ismétlé Aura halkan és megsebzett szívében minden csepp vére meghűlt.

— Igen. Oly szép volt tőled édesem, hogy ma estére ebédre hívtad, és Olivát vezettetted le vele az ebédhez!

Ez nagy figyelem volt tőled. Annyi bizonyos, hogy egy nagyon boldog ember volt ma az asztalnál!

— Kegyed úgy érti, hogy, hogy Wynyard ur szerelmes Olivába? — rebegte Aura.

— Világos hogy az, miután Monte-Carlóban hat hétig sohasem mozdult az oldala mellől, — válaszolá lady Adela, nyugodtan legyezve magát. Ezelőtt elrabolta tőle, gondolta lady Adela bosszusan, de szemtelen kaczerkódásával nem fogja azt most tőle elcsábítani!

Aura ugy érezte, mintha a világ felfordult volna vele. Szégyen pirja borította el az arcát, szögyelte emaga előtt, hogy egy olyan férfinak a barátságától félt, a ki egy másik nőt szeretett. Tehát nem volt egyebetől félni valója, csak a saját gyenge és megvetésre méltó szívéből, mely oly gonoszul és oly bolondul adta magát kérelmentül neki! És az a szív mégis mennyire fájt és égett benne és ennek az új és keserű féltékenységnek a fájdalma mily eles volt, mintha egy kardot ütöttek volna a szíve mélyébe.

E féltékenység rögtön tudára adta, hogy ő sokkal jobban szereti Wynyard Terenczet, mint a hogy azt egy feleséges szabad volna tenni. És Oliva, vajjon Oliva viszonzotta a szerelmét, — vagy a Baron von Gröhnstein pénzes zacskóirát, azzal kaczerkodik?

— És hol volt Dávid, a ki Oliváért várakozott, dolgozott és reményl?

Abban a gyenge és ingadozó természetben mi része volt Dávidnak?

Egy pillanatra a testvére miatt való

látva, hogy nemcsak az elnöklő főispán, hanem magok a bizottsági tagok is belefáradtak a sok számokba, elélték a diktatóriától, hogy az mégse vesszen el, beküldte lapunknak közlés végett, azon megjegyzéssel, hogy Szevácsina Géza tanácsos t a l á n m é g o l v a s a z „ E l l e n z é k e t . A beszéd így végződik:

Tisztelt közgyűlés!  
Rövid lesznek, mert Weisz József ügyvédnek, ki beszései mániában szenved, időt nem engedni, hogy minden tételhez legkevesebb is háromszor hozzá szólhasson. Ez elvárható, (mely az lehet rá nézve, de nem a közgyűlésre) megfosztani nem akarván, kénytelen vagyok első sorban is a polgármester utasítását tagadásba venni, hogy ő ellenben a köztisztaságot minden utcaiban. Nó hát a polgármester ur engedje meg ezzel szembe az állítanom, hogy sokkalta több utca van olyan, a mely soha sem látott seprőt, a mely élvezzi a köztisztogatás áldásait. Megjegyzésemet ajánlom Szevácsina Géza tanácsos urnak is figyelmébe, mert több rendszertelenségéből sohasem hiányzott azon az állítás, hogy a köztisztaságra irányított, több, mint 29,000 forint, azért olyan, mert az egész város, tehát a külvárosok is terek tisztogatása is ez öszbe kerül fedeztetik. Kedves tanácsos ur nebelezzen ilyen nagy arányokban, mert a belvároson kívül (s itt sem mindenütt) soha nem látott egy külvárosi utca sem egy utca seprőt.

Magam, ki igen gyakran fordulok meg a városban, soha se voltam szerencsés egy hivatalos személt-seprőt látni. Mutasd meg egyet Szevácsina tanácsos urnak az Apór-utczában, rögtön megszavazom, addig pedig apellálók mindhalálig.  
\*  
**A főispán szavazata.**  
Megörökítjük a főispán ur e ténykedéséért, mert ritkán volt alkalom ilyen találkozhadni a közgyűlési teremben és meggyezünk másodszor azért, hogy meglátasson mindenki, hogy elnöki tisztének a teljességben még is beámer a főispán ur is. A költségvetés tárgyalása volt a napirenden. Az ut és utczamunkákra felvett 41.935 57 kros tételen mindenki képviselő meggyezt. Dr. Nagy Mór tanácsos kistöbte, hogy ebből az összegből 20 ezer forint adósságra, 5000 kell kövezésre, 3000 kell porondra. Igaz Sámuel kimutatta, hogy a városnak a postálatlan rossz porond annyiba kerül, mint másnak a tisztát. Minden képviselő meggyezt, hangsúlyozta, hogy most, a mi a vízvezeték s csatornázás miatt mindenki feltárnak, nem okszerű dolog új vezetéket készíteni. El kell hagyni addig, a mi bevégeződik a vízmivelet. Nem! A városi költségnek sok pénz kell, ha van szükség rá, nincs. Ha van honnan, ha nincs. A városi költség hiába beszélnek, a tanács az utolsó szökhöz folyamodik.  
Szavaztat.  
Ez az utolsó menedék ma is jónak bizonyult, mert a szavazatok mindkét oldalon egyenlők lévén, a főispán igen természetesen döntött s nem a polgárság érdekében döntött.  
\*  
**Gyönyörű gazdálkodás.**

Kolozsvárt a legnagyobb birtokos maga a város s mégis legszegényebb, fillig adós van maga a város, mert ma már a két milliót meghaladja az egyenes adóssága. Mi esőda, mert ki hallott ilyet? A most tárgyalt költségvetés kimutatása szerint van városnak 383 hold kaszáló rétje, 14 hold rét (ez is szénatermő) csak e két czim 394 holdja, tehát egy egész nagy birtok van mégis Nagy Mór tudor (dr.) azt mondja, hogy hát ugy körülbelül ráfektetett rá mintegy 2000 frtot a város tiz fős számárá. Most is kérnek 2000 frtot a gyantánt. Szörnyű! Hát van ebben okosság? Hát hogy meneküljön meg ez a város a tönkötől, a mikor saját ökrei 14.000 forintot eszik meg? Aztán csodálkozzék valaki, hogy a pótdó óriási méretekben nő.

**Az „Ellenzéket” nem olvassa.**  
A városi communitás tegnapi ülésében a főispán felszólalt a Kolozsvárt jelenleg uralkodó differenciális járvány tárgyában és csodálattal fejezte ki, hogy a városi hatóság nem a szükségesnek a közönséget a valódi állásról tájékoztatni és napról-napra hallgatni mellőzi a saját felszólalásait, melyek az iskolák bezárását is emlegetik. Erre azt dr. Bartha J. városi főorvos és feladta a járványra vonatkozó kimutatásait, hogy mily pontos lehet, mutatja az, saját maga sem tudott rajta eligazodni az egy összeadási, kivonási stb. hibát nélkül ő maga is. Végül is beismerte, hogy tisztességes mérvű járvány van, amiről azonban — mint mondá — ő nem tehet. A közönség nyugtalanodik, mint azt „Ellenzék” írja, azt ő csak másoktól hal-

lotta, mert ő az „Ellenzéket” nem olvassa. Hogy a főorvos ur az Ellenzéket nem olvassa azt mi mindig tudtuk, valamint azt is, hogy semmiféle lapot sem olvas, mert hiszen, hogy valaki a hírlap olvasás szükségét érezze, arra bizonyos foku intelligencia szükséges, a mivel pedig a főorvos ur ugy látszik nem rendelkezik.

Nehogy valaki azonban azt gondolja, hogy a főorvos ur épen minden szellemi (?) táplálékot nélkülöz, készséggel megírjuk, hogy a ponyvairodalom 6 kros termékei közt több kedvezenc olvasmánya van. Ilyenek p. u. „A hétfeji sárkány, vagy a halvaszületett nagyapa.” „Az eczettel ölt bosszorkány.” „Az önmagát felülmúló találékony bölcsesség, vagy a gyilkossággal vádolt sárganyelű bicsok.” „A mit Jancsi megszokott, nem hagyja János” stb stb.

## MINDENFÉLE.

Kolozsvár, december 1.  
— **Izabella főhercegeasszony levele** és az erdélyi urnok mozgalmá a cseledeleányok gondozása érdekében. Az erdélyi urnok, mint olvasóink figyelemmel kísérték, mozgalmat indítottak lapunkban az iránt, hogy távol vidékek és főleg aszékelyföld szegényebb néposztálya tisztességesbb leányzóknak utiköltséget, s alkalmat adjanak arra nézve, hogy uryi családokhoz Kolozsvárra jö-hessenek szolgálatba. Tervbe vették azt is, hogy a székely leányok utazására díjtalan vasuti jegyet kérnek, hogy Kolozsváron menhelyet nyujtanak részükre s kiképzéstük és vallás-erkölcsi nevelésük érdekében is a viszonyokhoz képest intézkednek. Tervbe vették továbbá a leányok segélyezésére, jutalmazására alapítványok létesítését, hogy megóvják őket az erkölcsi romlástól s hogy a hűségre, jóviseleltre, szorgalomra buzdíttassanak.

Két főcélja volt a kezdeményezésnek: 1. hogy Kolozsvár és vidéke uryi családai tisztességes cseledeket kaphassanak, 2. hogy a székelyleányoknak Oláhországba való kívándorlása megakadályoztassék s ez által az erkölcsi romlástól a székelylők megóvassanak. A kezdeményezésre egy előkészítő bizottság alakult, mely a hasonczelu egyesületek védelőkeinek, elnökeinek bejelentette a mozgalmat s támogatást és alapszabályokat kért. A bizottság a budapesti Mártha-egyesülettől már alapszabályokat nyert és biztatást a működésére.

Igen szép hangu az a levél, melyet a poztonyi munkások egyesületének védelőke a székely leányok sorsát felkarolva nemesszivi főhercegeasszony, Izabella Fenség részéről érkezett a bizottság buzdítására, annak egyik urnó tagjához.

A levélben, melyről tegnap röviden már megemlékeztünk, a főhercegeasszony megbízásából a főudvarmesteri hivatal ezeket írja: Igen tisztelt asszonyom!  
Nagyságodat legmagasabb helyről nyert megbízatás folytán van szerencsém a következőkről értesíteni:

Ő Fensége méltatván az ottani mozgalmak helyességét, melyeknek felkarolásáról van szó, az ez iránt megindított tevékenységet jónak tartja és a mozgalom kezdeményezőinek helyeslését nyilvánítja.

Azt helyezi egyuttal kilátásba, hogy ha társadalmi uton az intézmény létesíttetnék s egyesület vagy szövetség alakjában életbe lépne, Ő Fensége pénzbeli adomány-nyal járulna hozzá a nemes czél előmozdításához.

Ezek után nagybecsűlésem kifejezése mellett maradok

Nagyságodnak tisztelője  
Baró Schell Ferenc s. k.  
főhadnagy.

Pozsony, 1894. nov. 27.  
A fenséges főhercegeasszony buzdító szavai a leghódolatteljesebb halálra kötelezik az erdélyi néket, hogy a távolság dacára jöszíve itt is megjelenik. Ennek varázsa a kezdeményezés sikerét tetemesen megfogja könnyíteni.

A mozgalom most már a megalakulás küszöbén lévén, a hozzászólások sorozatát a mai nappal berekesztjük. Közelebbi számunkban összefoglaljuk, mint a mozgalom megindítása alkalmával ígértük, a lapunkban folytatott tárgyalások eredményeit az alapszabályoknak ama részét, mely lényegesebb kivonatosan ismételné fogjuk.

— **Egy postahivatal és három ajtó.** A kolozsvári vasuti postahivatalt a közönség tudvalevőleg az esti órákban szokta inkább felkeresni, mert ott felveszik az érték-küldeményeket, a városi posta-zárás után is és indítják a közelebbi vonatokkal. Szót tettünk a multkor, hogy a posta hivatal előcsarnoka nincs megvilágítva s a közönség csak hosszabb botorkálás után tud eligazodni. Felszólalásunknak meg volt az eredménye. Most piczi olaj mécs pilog egy befőtört üvegű paraszti lámpában, mely a korom-sötétséget költői felhomálylra változtatja. Az előcsarnokban három ajtó van, a melyek közül csak egyik nyílik a posta-hivatalba. Felirat egyik ajtón sincsen. — Ha fiatal ember jön a postára, az rögtön eligazodik, mert habozás nélkül azon az ajtón nyit be, a melyik oldalon hevesebben kopogcsol valami és nem családik, mert nemcsak a postahivatalt találja ott, hanem ott talál három ifju és bájos kisasszonyt, a kik nagy buzgalommal, türelemmel és előzékenységgel igazítják a közönség posta-ügyeit, szép gyöngyírással állítják ki a vévényeket. Ugy de ha nők, vagy ha étesebb emberek jönnek a postára, azokat a szívük már nem irányítja. Azok az eszük után lép-

kednek s az orruk után haladva, először a bejáratnál szemben levő ajtón nyitnak be. Ott nincs posta. Ekkor fordulnak jobbra, mert ott van a lámpa is kiakasztva. Benyitnak oda is, ott sincs posta. Végre balra térnek s csakugyan megtalálják a postát. Nem a szívők után igazodó fiatal emberek kedvéért, de ezek kedvéért szükséges volna a posta-hivatal ajtaját tájékoztató felirattal ellátni.

— **Telefon Budapest és Kolozsvár között.** Budapesti levelünk jelentése szerint a Budapest és Kolozsvár között a telefon összes tervei készen vannak s már a költségvetés is készen van, ugy hogy a napokban terjesztik azt a kereskedelemügyi miniszter elé s ha az ő beleegyezését is kinyerik, ugy valószínűleg már a jövő év folyamán teljesen ki lesz építve a telefon-hálózat. A kolozsvári ipar és kereskedelem kamarától függ, hogy ez irányban most már sürgető lépéseket tegyen a kereskedelemügyi miniszteriumnál.

— **A járdák tisztán tartása.** Ma reggel egy rendőr beszolt minden házhoz, hogy a járdáról a havat seperje le 8 óráig, különbeni büntetés terhe alatt. Hát kérjük a polgármester urat, hogy mire való az 1894. április hó 6-án kelt és kibocsátott városi szabályrendelet a közbiztosság tárgyában? Ott többek között az van mondva: 1 §. Kolozsvár sz. kir. város területén a közbiztossági teendőket a városi hatóság házilag, esetleg bérlet útján végzi. E teendők a közterek, utcák és járdák folytonos tisztántartásához allanak s. a. t. — A 11 §. A gyalogjárók a 3. szakaszban megjelölt helyeken, a belváros fő utcáit és tereit, valamint Széchenyi-tér Trencsint, Nagy-utca, Nagymalom és Sétátér-utcák naponként seprendők s. a. t. — A 12 §. Egész terjedelmében így szól: A 3. §-ban felsorolt utcákban a gyalogjárók május 1-től október 31-éig reggel 7 óráig, az év többi részében reggel 9-óráig letakarítandók és nyáron megütözendők, sikos időben pedig mindentűn homokot vagy hamuval behintendők. A behintést a háztulajdonos tartozik teljesíteni. Tehát csak a behintést és nem a seprést. (Több háztulajdonos).

— **Felolvasás.** A Dávid Ferenc-egylet az unitárius főiskola disztermében holnap d. u. 1/2, 4 órákor tartja felolvasását, melynek tárgya Bálint h. Gábor egyet. tanártól: mit hisznek az indiaiak? Nagy Gyula gymn. tanártól: a művészet történelme köréből, Iszlai Mártontól két egyházi ének. A felolvasásra minden érdeklődő szívesen látott vendég.

— **A Mária-Valéria árvaház javára rendezendő „Karácsonyi-bazar”** szerencsésjátékához: Szász Domokosné 6 drb. nyeregmény tárgyat, Seszták János egy nagy majolika vázát, Fischer Vilmos 6 drb. cserép tárgyerit 2 drb. falra akasztó cserép tálat voltak szívesek küldeni.

— **A márczius 15-iki állandó bizottság** tagjait kérem szíveskedjenek holnap d. u. 4 órákor belmagyar-utcai lakásomon tartandó gyűlésen megjelenni. De áky Albert elnök.

— **Az egyetemi küri estély** minden tekintetben fényes sikerűnek ígérkezik. A rendező bizottság buzgó fáradozása folytán Kolozsvár elitjének teljes számmal való megjelenése várható. H e g e d ú s, Sándor orsz. képvis. Budapestről 10 frtot küldött be a bizottságnak. A koncert programja a napokban fog közze tétetni.

— **A tanárjelöltek** decz. 2-iki matiné-jára ifjusággyegek kaphatók 1 koronért a pénztárnál.

— **Az „Equitable”-től** — jól értesült forrásból állíthatjuk — megválnak Kossuth Ferenc.

— **Halálozás.** Egy régi, közbecsülésben állott derék polgárt, id. Rucska Jánost, ragadtott ki a halál az élők sorából. Az elhunytat széleskörű rokonság gyászolja. Elhunytáról a bánatos család a következő szomorújelentést adta ki:

Alóírottak a rokoni szív legmélyebb fájdalomával jelentik, hogy a forrón szeretett gondos jó nagybátyja, igazi jó rokon és hív barát legidősb Rucska János hites ügyvéd és városi biztossági tag, folyó és deczember 1-én, reggeli 1 órákor, életének 85-iki évében örögségi véglegenygülés következtében, földi életét csendesen bevégezte. Nemegegyzertiség, kevéssel való vidám meglegedés és, igazi szívjóóság, rokonihoz ragaszkodás a mindenek felett tiszta jellem hunyt el benne örökre. Emlékezete élni fog a jók szívében Nyugodjék csendesen! Hült tetemei felettük tartandó halotti ima után, fognak folyó hó 3-án d. u. 1/2 órákor Hid-utca 18-ik számú saját házából a köztemetőbe az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Kolozsvárt. 1894. deczember 1-én. Ifj. Rucska János és neje Balázs Vilma, Rucska Mihály és neje Szathmáry Róza és gyermeke János Rucska Lajos és neje Kis Zsuzsanna és gyermekeik Lajos, Miklós és Jenő Rucska Anna és férje Kardos Sándor és ermekeik Sándor, Ilona Erzsébet Vilma, Rucska Károlina és férje Katona József, Rucska Mari és férje Ragiusz „Károly, ifj. Rucska Anna és férje Deák Károly, mint az elhunyt testvéreinek gyermekei és unokái.

— **Az iskolákat még nem zárták be,** pedig immár tény, hogy a tanulók közt kitűtött a ragályos searlát. Ha már a hatóság semmit se tesz, tenni kellene az iskolák igazgatóságának, mert a vidékről itt tartózkodó tanulóktól ők első sorban felelősek, és ők a szülőik helyettesei. Jó lesz gondolkozni a felett, mig nem késő.

— **Ditrói Mór Szageden.** Egy nagyváradi újság írja: Ditrói Mór a kolozsvári színház jelenlegi igazgatója, mihelyt a kolozsvári színház tervbe vett államosítása bekövetkezik, ott hagyja igazgatói állását és

maga szervez egy szintársulatot. Az államosított kolozsvári szintársulat intendánsa Bölönyi József lesz, a ki már be is terjesztette a belügyminiszternek az államosításra vonatkozó prajektumokat. Ditrói pedig maga szervez egy új szintársulatot, a melylyel a szegedi színházra pályázik. Hogy mennyi igaz ebből a hírből, majd megtudjuk, ha Ditrói hazaérkezik Budapestről, a hol több kiváló művész nyert meg a kolozsvári színháznál való vendégszereplésre.

— **Nemes Sándor gróf végrendeletében** az erdélyi róm. kath. statusnak évi 2000 forintot hagyott iskolai czélokra, és családja kihalása esetére utó-örökösének nevezte meg. Áldott legyen a hazafi emléke!

— **Uj apát.** A király Fábian Sándor gyulafehérvári róm. kath. olvasókanonoknak és püspöki helyettesnek a Boldogságos Szűzről nevezett egeresi czimzetes apátságot adományozta.

— **A király sértéssel vádolt olasz.** Nagy zajt csaptak annak idején avval a korecsmai czeczóval, melynek Piccarone Miksa a Ganz-gyár olasz mérnöke volt a szomorú hőse. Az elázott ember borközi állapotában állítólag illójjális nyilatkozatra fakadt volna s mert volt a ki denuncijálja, a szegény olaszt túntést el is fogták. A kir. ügyesség Bicarónét kiralyisértés miatt pörbe fogta, de a vizsgálat azzal végződött, hogy a budapesti törvényszék megszüntette az elene folyamatba tett bünvádi eljárást. E határozat ellen vádhatóság felebbezéssel élt, de a tábla is csak az első bíróság nézetét fogadta el, kimondva, hogy a király sértés esete nem forog fenn.

— **A nyiregyházi rablógyilkosság.** Ez év elején Nyiregyházaan egy magánosan lakó öreg asszonyt, özv. Antal Andrást nélt halva találták. A gyilkosság gyanuá özv. Marsalkó Istvánra esett, a ki néhány éjszakát Antalónál töltött s ezen a napon már korán reggel eltűnt a házból. Az asszonyt elfogták s a vallatáskor nem tagadta, hogy ő fojtotta meg lakásadóját azért, hogy néhány csekély értékű ruhadarabját s kevés pénzt elrabolhassa. A nyiregyházi törvényszék Marsalkónét 15 évi fegyházzal sújtotta s ezt az ítéletet később a tábla, ugyszintén ma a kuria is megerősítette.

— **Élet vagy halál.** A minap kötéthalálra ítélte a kuria Francz Pált, a szatmári emberirtó rostás-legényt. A halálbüntetés ezzel még nem végrehajtható, mert a bünt. kegyelmat kaphat a királytól, aminek az a rendes utja, hogy a kuria kegyelmi tanácsa összest s javaslatot tesz a megkegyelmezés kérdésében. Ezt az ötös bíróságot, mely a legfőbb bíróságnak két polgári és két büntető bírójából áll, Szabó Miklós kuriai elnök deczember hó 3-ára hivta össze. E napon döl el a Francz Pál sorsa.

— **500 millió hadikárpotlás.** A japáni kormány londoni értesülések szerint a hadikiköltségek teljes megtérítésén kívül még 500 millió forint hadikárpotlást követel Kínától. Angliában erősen el ven terjedve a hír, hogy Japán ezt a hadikárpotlást arra fogja felhasználni, hogy áttérjen az aranyvalutára Japán ily módon maradóndó kereskedelmi tulsulra kíván jutni Kínával szemben és kiváló állásra az összes keletázsiai kereskedelmi forgalomban. Az ezüst áralakulására minden esetre nagy fontossággal birna, ha Japán csakugyan elfogadná az aranyvalutát. (Japán még megelőzi Wekerlét!)

## Szerkesztőségi üzenetek.

**Polgárnak.** Sz.-Udvarhely. Szívesen adunk tért minden közérdekű felszólalásnak. Az azonban, hogy Önnnek nem köszön az alispán, nem tartozik az „Ellenzék” olvasóira.

**Nem közölhetők:** Az oroszva maró kutyá emberbőrben. A nyomdafesték, mint piszok. Összehasonlítás Sipos Etlka és Inkei Gizella között. A városi tisztviselők vagyona. Agróságok a deési társadalmi életből. Mégis hunczut a német...

**Inasnak.** Kérdésére épp kapóra jött a „Magyar Állam” legujabb száma. Ennek nyomán a következőket írhatjuk a szabadkömüves páholyokról. A M. Á. kimutatása szerint Budapestben van 13 páholy; az erdélyi részekben kettő. Az egyik Kolozsvárt, melynek neve „Unio”. Alakult 1886-ban, nov. 14-én. 99 testvére van és munkanapja a szombat Nagymester br. Feilitsch Arthur m. kir. erdőigazgató. Helyettes nagymester Vörös Sándor igazgató. A kolozsvárin kívül van még S.-Sz.-Györgyön. Neve: Sicilia. 23 testvére van, munkanapja hétfő. A páholy nagymestere, Székely György birtokos.

**Színházlatogatóknak.** Ön azt írja nekünk, hogy összehasonlítást tett a Csongor és Tünde, ez előtt két évi előadásának szereplői és a mostaniak között s a mostani szereposztást olyanakk találja, a melytől ezen poetikus darabnak csak az elrontása várható. Hát ebben teljesen igazat adunk önnnek, hogy a mai előadás egyike lesz a leggyengébbeknek minden valószínűség szerint. Csakhogy nem a szereposztásban, hanem a színház személyzetének hiányában van a hiba. Ezen és több más jeles darabnak csak némileg kielégítő előadására teljesen képtelen a kolozsvári

színház mai személyzete. És a legnagyobb hiány, hogy nincsen színházunknak hősnője, (mivel Szerémi Giza drámái szende, Hunyady Margit tragikai szerepekre képes), sem pedig hős szerelme. Mert Góthot és Klenyvitost senki sem fogja ilyen szerepre alkalmasoknak tartani. Így pedig miképen várhatnók Csongor és Tünde kifogástalan előadását.

## LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)  
**Országgyűlés.**  
Budapest, decz. 1.

A képviselőház mai ülésén a napirenden előtt Ugron Gábor szólalt fel, s azt kérdezte Szilágyi minisztertől, hogy mért nem tár gyalja a főrendiház a hátralevő egyházpoltikai javaslatokat.

Szilágyi azt felelte, hogy ne türelmetlenkedjék Ugron Gábor, mert semmi akadály sem áll útjában a tárgyalásnak.

Ugron Gábor válaszulva kijelenti, hogy a türelmetlenség nagyon is érthető, mert a javaslatok jelenleg siralomházban vannak.

Nem szokás a kivégzendőket a siralom házban oly sokáig gyötörni.

A kormány sorsát ismeri, de kérdés, hogy a felekezetenélküliség, vagy a recepezió sirjába fog temetkezni.

Nagy derűtséget keltek Ugron eszavai s csak nagy zaj között tudott Szilágyi miniszter szóhoz jutni.

Megnyugtathatja Ugron lágy szívét. A jövőndölésekbe pedig nem tanácsos bocsátkozni.

Történjék bármi a kabinettel, de a javaslatokba lefektetett elvek nem maradnak a sirban, hanem feltámadnak és diadalmaskodni fognak.

Ezután letárgyalták a vigszínháznak adandó 200,000 forinrtól szóló javaslatot.

Ki lett mondva, hogy maximum 50 előadás lehet idegen nyelvtől.

A földművelési tárczánál ma Festetich Andor kifejtette programját.

Azután Szilágyi felett Polonyinak a szlácsi fürdő ügyében. Válaszában kijelentette, hogy Lenoir nem ajándékozta Casel városának a fürdőt, hanem egy jótékony egyesületnek, a mely nemzetiségi küllömbőség nélkül nevel szegény gyermekeket, Casel városa csak a gyámságot gyakorolja.

Polónyi elfogadta az igazságügyminiszter választát.

Azután Pázmándy Dénes interpellált a nagyszebeni oláh népgyűlés ügyében, hohogy oláh kongresszus összehívását határozták el.

Kérdi, mit akar a kormány az oláh-oszági liga titkos működése ellen tenni.

Hieronymi belügyminiszter rögtön válaszolt az interpellációra.

Ő minden törvényellenes dolgot megakadályoz mindig, de egy rendszeres népgyűlés engedélyezését nem tagadhatta meg. A kongresszus megtartását nem fogja megengedni.

## Sándor szerb király jegy-váltása.

Belgrád, decz. 1.  
Belgrádban az a hír van elterjedve, hogy Sándor szerb király legutóbbi Bécsben való időzése alkalmával eljegyezte Salvator Ferencznek Mária Valéria férjének egyik unokahugát.

## Amerikában elfogott magyar főúr.

Budapest, decz. 1.  
Amerikában állítólagos Gyulay Gyula bárót, volt 10 huszárezredbeli katonatisztet, ki ez előtt 15 évvel vándorolt volna ki, család miatt elfogták.

## A nihilisták.

Budapest, decz. 1.  
A „Pesti Napló” egy varsói távirata szerint az oroszországi és külföldi nihilisták fenyegető leveleket küldenek a csárhoz, melyben haláláll fenyegetik, ha az alkotmányt nem hozza be.

## NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvárt, 1894. vasárnap, decz. 2-án.  
Délután:  
**NEBÁNTSVIRAG.**  
Este:  
**T O L O N C Z.**

Felolós szerkesztő:  
**BARTHA MIKLÓS.**  
Segédszerkesztő és kiadó laptulajdonos:  
**MAGYARY MIHÁLY.**

# H I R D E T É S E K.

Sz. 1351—1894.

Kolozsvár sz. kir. város főispánjától.

## Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bízott Kolozsvár sz. kir. város számvevő-ségénél megürlt **főszámvevői állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, a kik ezen évi 1200 forint fizetés és nyugdíj-igénnyel egybekötött és kinevezés útján betöltendő állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cikk 17. §-ában előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérésüket hozzam **folyó évi december hó 15-ig** annyiával is inkább adják be, mert később érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

Kolozsvártt, 1894. évi november hó 23-án.

Gróf B E L D I,  
főispán.

977. (1—3)

Sz. 1539—1894.

973. (1—1)

## Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel köz-hírré teszi, hogy a hidalmási kir. járásbíró 1458., 1459. számú végzése által a kalotaszegi takarékpénztár végrehajtatójává Márton Jakab és Gálos János ellen 180 ft 60 kr. tőke, ennek 1894. évi szeptember hó 3-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 75 ft 32 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 424 ft 49 kr-ra becsült: I. Márton Jakabnál bolti áruk és cikkek. II. Gálos Jánosnál 4 darab tehén, egy ló, egy vasas ökr-szekér, egy darab egy fogatu szekérből álló ingósá-nyilvános árverés útján eladatul.

Mely árverésnek a 1539. számú kiküldetést rendelő végzés folytán a hely-színén, vagyis Középlakon leendő eszközölésére 1894. évi december hó 7-ik nap-jának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becseron alul is eladatul fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint fizetendő.

Kelt Hidalmáson, 1894. évi november hó 24-én.

CSUKA GRATIÁN,  
írnoq, mint bír, kiküldött.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani

— Kolozsvártt —

**belmonostor-utca 10. sz. alatt nyitott  
férfi- és női cipész-üzletem.**

Elkészíték bármilyen **czipőket** gyorsan, csinosan és olcsó árban, a legpontosabb kiszolgálás mellett.

Vidéki megrendeléseket is azonnal a leggyorsabban teljesítek.

Beküldött mértéknél szükséges a lábnak körrajza.

Becses pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

818. (9—12)

SCHMALCZ J.,  
czipő specialista.

## UJ FÜSZER ÜZLET!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, hogy **Jókai (Belszén) utcában** (Kereszties-palota) egy, a mai kor igényeinek megfelelő berendezéssel

**fűszer-, csemege-, bor- és liszt-üzletet**  
nyitottam

**TEMESVÁRY KÁROLY**  
czég alatt.

Minthogy áruimat csakis készpénzzel szereztem be, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt vevőimet a piaci árakban szolgálhatom ki, miről magának bárki is a legelső bevásárlásnál meggyőző-dést szerezhet.

Elvém, hogy tisztelt vevőimet szolid árak mellett, jó és szép áruval lássam el.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, mély tisztelettel

823. (9—10)

Temesváry Károly.

## UJ FÜSZER ÜZLET!

## Végeladás!

Hatóságilag engedélyezett  
nagy

**végeladás**  
a czég teljes lebonyolítása miatt.

**Hofer M. József**  
főter 4. szám. 964. [5—50]

## Végeladás!

## Hirdetmény.

**Zilahon jelenleg épülő**

**„Tigris“-szálloda**

1895. év május hó 1-ére elkészülvén, — ezennel köz-hírré tétetik, hogy a bérleti szándékozók tulajdonos nővel már ez idő szerint is értekezhetnek:

**Zilahon, Rákóczy-utca 7. sz. a.**

942. (3—3)

## Tüzifa eladás.

Az egeresi vasúti állomáson

**BÜKKFA (nem usztatott)**

kocsinkint 100 m. mázsa berakva **42 ft.**

Fuvardíj Kolozsvárig kocsinként **8 ft.**

Megrendelhető:

**Egeresen Haraga Jánosnál,**

vagy **Kolozsvárt, Belmagyar-utca 5.**

(Nagyobb megrendelésnél 5 százalék árkedvezmény.)

962. (3—3)

**Reikovits H. belmagyar-utca 7. sz.**

**Az őszi és téli idényre**

— kevés pénzzel —

**legdivatosabb s legfinomabb posztó és  
gyapju szövet-áruból**

**mindennemű ruhadarab**

beszerezhető

dúsan berendezett gyári raktáromban.

E meggyőződéséről a nagyérdemű helyi és vi-déki közönséget kéri

alázatos tisztelettel

900. (5—x)

REIKOVITS H.

**Reikovits H. belmagyar-utca 7. sz.**

Minden kiállításon kitüntette!

Az **Aussigi palaczkgyár** erdélyrészi főraktára

**HUNWALD LIPÓTNÁL**  
**KOLOZSVÁRT.**

Egyesítve a Siemens-féle Neusatteli gyár képvisletével, — ajánlja az elismert, legjobb minőségű bor, sör, cognac és rumnak való palaczkokat, melyekből folytonosan nagyobb készletet tart raktáron, úgy, hogy a megrendelések haladéktalanul eszközölhe-tők, szorosán gyári áron.

Egész kocsis rakományoknál árkedvezmény és bérmen-tes szállítás minden vasúti állomásra.

Mint specialitás, még ajánlható:

**eltörhetetlen sodrony fedélűveg, felülvilági-  
tók és pincze-ablakoknak, továbbá üvegbetűk min-  
den nagyságban, arany, ezüst és zománcz üvegből.**

Minták a főraktárban megtekinthetők.

944. (4—6)

Hunwald Lipót,

üveg- és porcellán nagykereskedő.

Minden kiállításon kitüntette!

Nagy raktár:

kezdett munkák és minden hozzá-  
valókból.

Jutte, Jáva, Canavák, Congres szövetek.

Asztalterítékek himzéshez.

Fafaragványok, munka-kosarak,

selymek és hárászok, valódi francia

Kötő, Himző, Horgoló Pamutok és

Czernák.

Mindenféle rövidárak.

Férfi ingek, gallérok, ké-  
zelők, nyakkendők, zseb-  
kendők, esőernyők.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák,  
keztük, alsó ingek és nadrágok, hárász  
kendők, Trico és hárász derekak.

**KOVÁCS JÓZSEF**

Híd-utca. Dr. HINTZ gyógyszerész házában. KOLÓZSVÁRT.

Dr. Jäger-féle gyapju-árak raktára.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesítettnek.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel:

938. (6—10)

Kovács József.

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

**VÉGELADÁS.**

**KOVÁTS P. és FIAI**

czégüzletével **végleg felhagy**

és hogy a felszámolás (Liquidatio) gyorsan lebonyolítható  
lehessen, az 1884. évi XVII. t.-cikk 52-ik §-a értelmében

hatóságilag engedélyezett és ellenőrzött

**végeladást**

tartanak

**diszmű-, gyermekjáték-, japáni áruk és hang-  
szer raktárukból.**

Hol a nagyérd. közönségnek legjobb alkalma nyílik  
**Karácsonyi és Ujévi bevásárlásait** — készpénz  
fizetéssel — mélyen leszállított árak mellett beszerezni.

975. (1—25)

Van szerencsém a helybeli és vidéki t. cz. közönséget  
értesíteni, hogy **üzletem átalakulván**, az ismét a  
nagyérdemű közönség rendelkezésére áll.

Mivel üzlethelyiségem szomszédságába költözött a nagy  
dohány-áruda, üzletemben a **dohányárulással teljesen fel-  
hagytam** és helyébe a már bevezetett

**FÜSZER- ES BOR-ÜZLETET**

— megnagyítottam. —

Üzletemben kaphatók lesznek mindenemű **fűszer-árak,  
sajtók és kütinő, tiszta asztali-, csemege- és gyógyborok,**  
melyekről az alábbi árjegyzékkel szolgálhatok.

ÁR J E G Y Z É K:

|                                                 |             |
|-------------------------------------------------|-------------|
| 1 liter Hegyaljai aszu-szőllő bor               | 2 ft 40 kr. |
| 1 butéla 0.7 liter Sauvignon, 1885-beli bor     | 1 " 40 "    |
| 1 " 0.7 " " 1888-beli " "                       | 1 " 10 "    |
| 1 " 0.7 " " Som 1890-beli " "                   | — " 80 "    |
| 1 " 0.7 " " Carbenet 1888-beli " "              | — " 70 "    |
| 1 liter Rizling                                 | — " 70 "    |
| 1 " " " " " " " " " "                           | — " 60 "    |
| 1 " I-ső osztályu színbor, ezeltől 50 kr., most | — " 46 "    |
| 1 " II-od " " " " " " " "                       | — " 36 "    |
| 1 " Carbenet vörös bor                          | — " 60 "    |
| 1 " Rácztüsmös bor                              | — " 50 "    |
| 1 " Kisütös Szepőpálinka                        | 1 " 30 "    |
| 1 " Hazai Szilviorum                            | 1 " 20 "    |

Az árak üveg nélkül. Az 1 literes 0.7 literes üvegek 10  
krba, a félliteres üvegek 5 krba adódnak ki és ugy vevődnek vissza.

**Francia és magyar Cognacok.**

Edesített szesz italok nagy választékban.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve tisztelettel

917. (7—x)

WALTON EDUÁRD.

**„Cral Apple Blossoms“**

**világhírű illatszer,**

**a Crown Parfumery Company**

londoni világczég gyártmánya.

E világczég mindennemű legmodernebb és legfinomabb illat-  
szereinek főraktára Kelet-Magyarország részére:

**Burger Frigyes drogueriájában van,**

**Kolozsvár, főter, Gróf Rhédey-ház.**

Állandó kiállítása a saison újdonságokból összeállított

**karácsonyi és ujévi ajándékoknak.**

**Kugler! Telephon. Kugler!**

867. (21—30)